

Birkaç gün önce yayınlanan bu yazının gördüğü ilgi yakın gelecek planlarımı değiştirmeme neden oldu. Ertelemekle yanlış yapıyordum ve hemen düzeltmem gerekirdi.

Türkiye'nin özellikle 1980 sonrası sürgünlerinin özgün özellikleri nelerdir?

Sürgünün genel bir tanımı vardır ve bu tanımın içeriği herkes için geçerlidir. Ek olarak her ülkenin ve her dönemin sürgünlerinin özgün özellikleri de bulunmaktadır. Bunlar nelerdir?

Sürgünlükle ilgili tanımı çoktan yapılmış belirlemeleri tekrarlayarak bir şey olmaz. İnsan yazdı mı yeni bir şey yazmalı, kitaplarda bulunabilecek olanı tekrarlamamalıdır.

Bu nedenle yakın gelecekte üzerinde çalışacağım konuları yeniden belirledim: Vietnam, Kore (kuzey ve güney), sürgünlük.

Birincisinde okunacak fazla materyal kalmadı denilebilir. Gerçekte diğer iki konudaki bilgim de fena değil ama tamamlanmaları gerekiyor.

En az iki yıldır son konuyla ilgili olarak alanın boş olduğunu sürekli belirtiyorum. Nafile bir çaba olduğu anlaşıyor. İnsanların öğrenmeye ve üretmeye niyetleri yok. Kötü insanlar değiller hatta tersine ama yapılacak olan hiç kolay değildir.

En başta kesinlikle sosyoloji eğitimi görmüş olmanız gerekiyor. Sürgünlük konusunda farklı halklarla ilgili belirleme ve araştırma yapanların sosyolog olmaları boşuna değildir.

 kincisi; alanla ilgili kaynaklar diyelim yüzde 80 oranında İngilizcedir.

Hem sosyoloji, özellikle g   sosyolojisi ve yeterli İngilizce bilgisine sahip olmak kolay değildir.

Beklemenin anlamı yok artık, zaten başlamıştım, daha hızlı ilerlemek gerekiyor.

 retileni yayınlamak ve ilgilenen herkese ulaştırmak sorun değildir.

Benim için bulunmanın artık gereksiz olduğu yerlerde zaman kaybetmekten de kurtulmalıyım. İnsanlar ajitasyon temelinde açıklamalarla, anı aktarmakla günlerini geçirebilirler ve varsın öyle yapsınlar.

Ne kadar zaman alır bilemiyorum ama bir sure sonra s rg nl ğ n belirli konularında pratik araştırmaya dayalı çalışma yapmak gerekiyor. Mesela sürgünde Türkçe edebiyatı üretenlerin büyük çoğunluğu beni tanır ya da isim olarak bilir. 28 yıl yayınlanan Yazın dergisi hala hatırlanır.

Bu edebiyatın değişik evreleri bulunuyor.

Bakalım artık...

SÜRGÜNLÜK VE HÜZÜN

İnsanların yıllardır yaşadıkları, mücadelelerinin, arkadaşlarının ve anılarının bulunduğu

topraklardan ayrılıp başka ölkelere gitmeye mecbur kalmaları kaçınılmaz olarak özlem ve hüznü de birlikte getirir. Bir gün mutlaka döneceklerini düşünürler.

Sürgünlüğün diyelim ilk on yılında bu duygular normaldir. İlk beş ya da on yılın ardından asıl siyasi göçmenlik ya da sürgünlük başlar.

Kısa zamanda dönemeyeceğiniz ortaya çıkmıştır ve o zaman ne yapacaksınız?

Genellikle şu yol izlenir: politik mücadele terk edilmek zorunda kalınmış ölkeye yönelik olarak sınırlandırılır, dil öğrenilmez ve bir gün dönebilmek umudu aradan yıllar geçse bile canlı tutulur.

Aradan yıllar geçtikçe her yeni bilgi dönüş yolunu biraz daha kapatır. Türkiye, arkada bırakıp geldiğiniz ölkede değildir, çok değişmiştir. Eski arkadaşlar dağılmıştır. Eski insan ilişkileri yoktur. Davası zaman aşımına uğradığı için gidip gelebilen herkes aynısını anlatır.

Hüznü farklılaşır. Eskiden dönemeyecek olmanın hüznü vardı, şimdi ise dönülebilse bile yıllar öncesini bulamayacak olmanın hüznü başlar. Yıllarca o yıllar öncesi özlenmiştir ama artık yoktur, özlenen kaybolmuştur.

Yıllar geçmiş ve yaşanan ölkede neredeyse hiçbir şey yapılamamış, doğru dürüst dil bile öğrenilmemiştir. 25-30 yıl öncesi hatırlanır. Dil öğrenmeye çalışanlara iyi gözle bakılmazdı. “Bunların dönmeye niyeti yok, dil öğreniyorlar,” diye düşünölürdü. İlk yıllardaki “burada devrimcilik yapılmaz” belirlemesi geride kalmıştır ama yapılacaksa nasıl yapılacaktır konusunda kafalar aydınlanmamıştır.

Yaşanılan ölkeye göre Almanca, İngilizce ya da Fransızca bildiri dağıtılıp kamuoyu aydınlatılmaya çalışılır ama çabalar sonuçsuz kalır. Ölkedeki sosyalist örgütlerden birisine girip çalışmak gerekir ama bunun için gerekli düzeyde dil öğrenmiş olan çok azdır. Dahası, bu örgütlerdeki işleyiş Türkiye örgütlerine göre farklıdır, insanlara ters gelir.

“25-30 yıldır bu ÷lkede yaşıyorsun, ne yaptın burada?” sorusuna verilebilecek cevap yoktur. Örgütler dağılır, ilişkiler kaybolur ve geçmişin politik m÷ltecisi dönemeyeceğini artık anlamıştır ama artık bulunmayan ÷lkeye dönmenin umudunu yine de taşır.

Yaşadığı yeri yeni bir ÷lke yapamamıştır.

Yaşadığı yerde hala kendini yabancı olarak görmektedir ve daha kötüsü dönerse orada da yabancı olacağını bilmektedir.

Hiçbir yere ait olamamak ve kendine özgü bir dünya da kuramamanın sonucu olarak hüzn çeşitlenerek artar.

Eskinin olmadığını bilerek ama o güzel günleri tekrarlayarak hayatını sürdürmeye çalışır.

Ve buradan çıkış yoktur...